

Proposta
educativa per a
la participació

#

Explorem el nostre barri

Presentació

L'entorn immediat és l'espai en el qual els nois i noies poden establir vincles afectius i de pertinença. És doncs, una xarxa de suport personal, un factor de qualitat de vida, però al mateix temps és un espai de compromís i de participació activa, un petit laboratori de democràcia.

Us proposem un recull d'activitats per conèixer allò que tenim al nostre entorn més proper, sentir-nos part d'aquest i poder fer petites accions de participació i millora.#

Objectius educatius

- Descobrir el nostre entorn més proper i gaudir d'aquest.
- Establir vincles de relació amb el veïnat, entitats, comerços,...
- Realitzar accions de participació i acció social al nostre barri.

Motivació

Vinculació amb el Centre d'Interès

L'Osvald després d'haver estat voltant pel nostre barri o població, juntament amb els animalons, als quals

els encanta pujar pels arbres per poder observar tot, ens diu que som molt afortunats de tenir molts recursos al nostre barri, per gaudir i poder participar. A Terrastranya no tenen aquesta sort, i ens diuen que volen aprendre de nosaltres i de tot el que disposem perquè així quan tornin a Terrastranya podran crear nous espais per gaudir i participar tots i totes plegats. Per això, ens presenta un nou amic, el pop explorador també conegut com Adobahotot, el qual ens ajudarà a observar i explorar el nostre barri o població, i després a Terrastranya, serà l'encarregat de crear nous recursos per gaudir amb els seus amics i amigues.

Aquest pop és un molt estrany, a cada tentacle porta un element indispensable d'un bon explorador: mapa, brúixola, càmera fotogràfica, llapis, llibreta, cantimplora, xiruques, lupa. N'està enamorat de la seva feina, i sempre aprèn i treu profit de tot allò que va descobrint. Li encanta el barri en el que viuen els nens/es de l'esplai i esta disposat a aprendre de tot el que tenim al nostre voltant més proper i ajudar-nos a transformar allò que no ens agrada.

Les petjades

Un cop finalitzat la nostra exploració al barri, li farem arribar a l'Adobahotot tot allò que hem descobert, a través d'un mural amb fotos, dibuixos, escrits, ...El pop explorador quan estiguem una mica despistats vindrà a veure tot el que hem fet i ens deixarà les seves petjades per tot arreu, perquè sabem que ha estat per allà.

Abans de començar aquesta activitat farem la flor de l'amistat del bagul de les emocions, que ens servirà per reforçar el grup i posar-nos a fer feina de participació al nostre barri.

Activitats

L'exploració al barri que ens proposa l'Adobahotot esta plantejada com un conjunt d'activitats per realitzar en diverses sessions per provocar la descoberta positiva i engrescadora del barri o població per fruir-ho i estimar-lo. A més a més, volem fer una acció de compromís social relacionada amb l'àmbit dels parcs. En el cas que ho vulgueu fer en un dia s'ha de plantejar con una gimcana.

L'activitat es basa en la descoberta de sis àmbits o contextos del barri, i aquests són:

Botigues/Comerços

A l'Adobahotot, li encanta menjar, i s'ha quedat molt sorprès de la quantitat de botigues que tenim al nostre barri o població i que són indispensable per la nostra vida quotidiana.

Per això, serà el primer lloc que ens proposarà visitar. Com que el que més li agrada són les fruites i verdures, el peix i la carn, ens ha anat deixant a les botigues que venen aquestes productes diverses pistes que haurem d'anar trobant i que ens indicaran al següent comerç que hem de visitar. A més, en cadascuna d'aquestes botigues haurem de resoldre un petit enigma o prova per aconseguir un aliment. Amb el recull de tots els aliments farem un taller de cuina amb l'ajuda de l'ocell dels gelats, un animaló de Terrastranya que menja raïm, fruita i llet, i que ho transforma en uns gelats boníssims.

Recordeu parlar prèviament amb els botiguers i botigueres, implicar-los en el projecte, que siguin ells i elles els que plantegin l'activitat, enigma o prova a fer per aconseguir l'ingredient i anar a la següent botiga.

Entitats

L'Osvald ens explica que durant aquesta última setmana han estat visitant les diverses entitats culturals del barri (castellers, associació de veïns, casal d'avis, centre cívic...). Ens convida a conèixer-les i així establir nous contactes per poder fer intercanvis i participar-hi.

L'equip educatiu valoraran quina/es entitat/s del barris serien interessants visitar i que els nens i nenes coneguin. Prèviament, establiran contacte amb aquestes i els hi explicaran el motiu de la visita i els hi proposaran la idea de poder participar d'algun manera amb ells. Fins i tot podríem fer una petita experiència d'aprenentatge – servei, és a dir, una pràctica a través de la qual els infants fan un servei a la comunitat i n'aprenen un munt de coses. Per exemple, convidar als castellers a actuar a la festa de carnaval i nosaltres poder ensenyar als nens que fan castellers cançons, danses i jocs que fem a l'esplai.

Biblioteca

L'Adobahotot ens fa arribar el seu carnet de la biblioteca, i ens explica que ha estat a la biblioteca del barri llegint contes, s'ha fet el carnet, i a més a més, s'ha endut en préstec un parell de contes. Ens proposa perquè no fem el mateix que ell, anar a la biblioteca del barri, fer-nos el carnet i llegir contes. Els monitors i monitores aprofitant la visita a la biblioteca poden preparar una sessió de conta contes. A través dels contes, sobretot en la primera infància, els infants poden canalitzar molts sentiments, emocions, pensaments, aspiracions col·lectives, dubtes, angoixes i pors propis de persones que encara no tenen prou clars els límits entre la realitat i la fantasia. D'aquesta manera, podrem utilitzar els contes com a

recurs per introduir els infants a la realitat social i lingüística de la seva comunitat.

Oficis

L'Osvald i l'Adobahotot ens expliquen que a Terrastranya hi han una sèrie d'oficis que de ben segur que per nosaltres resulten un pèl estranys, com són els pintapapallones, el refredavolcans,... Ens proposem un joc de descoberta per tal d'acostar els infants a les diferents persones que viuen i treballen en el mateix barri i poble: conèixer la gent, parlar-hi, saber que fan,... sobretot els oficis manuals o altres negocis o botigues, més enllà de les botigues d'aliments; per exemple sabater/a, fustes, mecànic, carter/a, metge/essa o jardiner. L'Osvald ens deixa unes targetes amb informació de diferents oficis que haurem de descobrir. Aquestes targetes tindran un dibuix o endevinalla per saber on ens hem de dirigir. Un cop allà haurem de fer certes preguntes al treballadors, com per exemple: nom de l'ofici, productes que fan o venen, eines de treball, roba que porta, temps que tarda en fer el producte, roba que porta,...

A més d'aquest joc de descoberta, és un bon moment per implicar a les famílies, i sondejar si hi ha famílies que treballin oficis, i que vinguin a l'esplai a explicar-nos-ho; i fins i tot, si al barri hi ha un casal d'avis, aprofitar la visita a les entitats per conèixer el que fan i que els avis i avies ens parlin dels seus oficis.

Parcs

Jugar amb els seus amics i amigues al parc és una de les coses que l'Adobahotot troba a faltar de Terrastranya. Ens explica que fa poc van fer entre

tots i totes un petit projecte de millora dels parcs. Ens proposa reflexionar sobre aquests, i analitzar en quina situació estan i els avantatges i mancances que tenen. Per treballar això amb els infants podem fer una gimcana fotogràfica, per recollir allò que m'agrada i que no m'agrada dels nostres parcs. Amb els més petits haurem de guiar el que han d'observar i fotografiar, per exemple: espais verds, papereres, rampes, contenidors de reciclatge,... Un cop tinguem totes les fotografies elaborarem un petit mural amb aquestes (avantatges-mancances) i reflexionarem sobre què podem fer per millorar-ho. Per finalitzar, podem elaborar el nostre parc ideal. Amb als nens i nenes de 3-5 anys farem dibuixos del nostre parc ideal, i amb als nens i nenes de 6-8 anys farem fotografies per mostrar les mancances i les coses positives. Recollirem les propostes amb: dibuixos, amb imatges d'altres parcs que hem vist i que ens agrada molt,... Un cop tinguem el nostre parc ideal farem un escrit i li farem arribar al regidor de medi ambient (ho lligarem amb la visita a l'Ajuntament).

Ajuntament

Durant aquests dies que el nostre pop explorador està explorant el barri, descobreix el nostre ajuntament. Ell es queda sobtat perquè no sap què és aquest edifici ni què s'hi fa; per això, ens demana ajuda. Resulta que els nens i nenes es troben en la mateixa situació, no saben ben bé qui treballa a l'ajuntament, on està i què és el que fan. L'equip educatiu aprofitarem aquesta proposta per fer una petita gimcana i a través de diverses proves, fotos i reculls de diari descobrirem què és l'ajuntament, qui treballa allà, quina feina realitzen, quins departaments n'hi ha,... Relacionarem l'observació crítica dels parcs amb l'ajuntament, i un cop feta la gimcana farem una excursió a

l'ajuntament, per conèixer-ho i fer arribar el nostre recull sobre els parcs del barri.

Per fer arribar les nostres aportacions, a més de la carta al regidor o regidora, podem utilitzar altres recursos com anar a la ràdio, o la televisió local per fer sentir la nostra veu. Per realitzar aquestes accions socials haurem de prendre una sèrie de decisions, fer petites gestions i organitzar-nos molt bé. L'assemblea serà una bona eina per decidir què volem mostrar al regidor o regidora, què volem canviar dels nostres parcs, qui ha d'escriure la carta, què s'ha de escriure, com la signarem i quines accions més farem perquè se senti la nostra opinió.

Joc d'estimulació al carrer

De camí a cadascuna de les nostres exploracions en petits grups pel barri, aprofitarem l'itinerari per estimular la relació amb l'entorn i amb els veïns. Per això, podem anar fent petits jocs d'estimulació al carrer. Es tracta de jocs d'observació senzills, per fer amb un grup reduït d'infants, especialment amb els més petits. Segons l'edat, la maduresa i els interessos dels nens i nens podem jugar a :

Endevinar què és. Es tracta d'assenyalar alguns objectes del carrer i demanar als nens i nenes que l'identifiquin, diguin per a què serveix,... Per exemple: una bústia, un contenidor de reciclatge o un carretó del carter/a. Amb els infants més grans, que ja saben llegir, podem interpretar certs cartells, rètols o senyals que trobarem pel carrer.

Preguntes als veïns. Es tracta d'estimular el contacte amb els veïns del barri a partir d'establir petits diàlegs. Per exemple, explicar a la gent del barri que ens trobem allò que estem fent, i preguntar-los que els hi

agradaria tenir al barri, què creuen que s'hauria de millorar o preguntar quins són els seus oficis.

Els aparadors de les botigues. Si tenim temps ens podem apropar als aparadors de les botigues, descobrir el que tenen, fer certes preguntes sobre els productes o veure si troben un producte en concret.

Valoració

Per finalitzar l'activitat haurem de fer la valoració diària, eina que ens serveix per valorar com ha anat el dia, com ens hem sentit i que hem après. Seurem en rotllana i els infants seran els protagonistes. Haurem d'escoltar i respectar les opinions de tots els companys i companyes. Per valorar podem utilitzar els elements de la assemblea de Terraestranya, com per exemple el llenguatge o el pal de pluja.

Ens fixarem tant en els aprenentatges que hem fet, com en el desenvolupament de les sessions. És a dir, valorarem el que hem descobert del nostre barri, les petites accions que hem fet, els aspectes positius de conèixer els nostres veïns i veïnes i les entitats properes; però no deixarem de valorar si el nostre comportament durant el desenvolupament de l'activitat ha estat correcte i si ens hem sentit a gust.

A més de la valoració diària, haurem de fer una valoració final un cop hagi finalitzat la nostra descoberta dels diversos àmbits del barri, per reflexionar sobre allò que hem après, que hem millorat i transformat del barri, com ha estat la nostra participació, que hem aconseguit amb la nostra acció i com ens hem sentit.

Posar atenció als aspectes següents

- Les activitats proposades s'haurien de treballar en diverses sessions, no és necessari seguir l'ordre establert. Si al vostre barri o població hi ha altres espais d'interès pels nens i nenes, aprofiteu-los i aneu a conèixer-los.
- Adapteu les activitats al grup, feu-los participar activament en cadascuna de les exploracions pel barri.
- Haureu d'establir un contacte previ amb les botigues i entitats que visiteu, explicar-los allò que estem treballant, i implicar-los en el projecte.

Recursos

- Sabaté, Teresa; Cuella, Rita. *Juguem als oficis*. Ed. Salvatella, 1992 (col·lecció "Folklore" 7)
- Barceló, Alfons. *Pràctiques de civisme des del meu barri*. Barcelona: Editorial Icaria, 2005
- *Banc de recursos cívics* de l'Ajuntament de Barcelona: www.recursoscivic.net